

(ČERVEN 2017)

MILÍ PŘÍZNIVCI ALTERNATIVY ZDOLA,

V červnovém vydání Zpravodaje AZ najdete jako obvykle rubriku Inspirovna, která přináší pozitivní příklady dobré praxe jak u nás, tak v zahraničí. Tentokrát jsme se v této rubrice zaměřili na problematiku duševních chorob, které se v současném západním světě neby-

vit se to snaží mezi jinými nezisková společnost Fokus, která rozšířila svoje aktivity i do regionů, mimo jiné také do Karlovarského kraje. Snaží se psychicky nemocné zapojit do běžného života a do pracovního procesu. Bohužel však naráží na některé provozovatele tzv. „chráněných dílen“, kteří se na věc dívají často jenom jako na svůj byznys, a neberou ohledy na zdravotní omezení

svých zaměstnanců – i když by podle zdravého rozumu i dle logiky v každém případě měli. Pozice lidí s psychickou poruchou, kteří také často padají do dlouhé pasti, tak v naší společnosti většinou není záviděníhodná.

Přejeme inspirativní čtení červnového čísla našeho Zpravodaje. ◀

Vaše Alternativa Zdola

zpravodaj-az@seznam.cz

vale rozšiřují. Tisíce psychiatrů či psychologů po celém světě pořádají konference, kde se snaží najít příčiny tohoto jevu. V naší republice pracuje celá řada neziskových organizací zaměřených na tuto oblast, i když jsou soustředěné především ve větších městech (Praha, Brno, Plzeň) a kraje v těchto snahách dosud trochu zaostávaly. Napra-

NADĚJNÁ KRIZE

KAREL RŮŽIČKA

▶ **STR. 3**

Volby jsou šancí nadnést témata kvalifikovaného zapojení občanů do veřejného dění: zákon o celostátním referendu, občanská participace, náprava zdeformovaného, nevyrovnaného mediálního prostoru. Nemáme zatím masová hnutí, noví Prométheové dosud dlí v řetězech, což ale nebrání aktivním občanům čerit hladinu českého předvolebního rybníku. ◀

ZASTAVTE SVĚT, CHCI VYSTOUPIT!

MICHAL ČERNÝ ▶STR.5

Západní svět prožívá epidemii duševních poruch, depresí či různých typů psychóz. Aktivita české neziskové společnosti Fokus, která se zabývá problematikou duševních nemocí, přináší svůj efekt po celé republice – i když i tato organizace naráží na četné problémy, například se zaměstnavateli. ◀

PRŮMĚRNÝ PLAT: 40 TISÍC!

KAREL RŮŽIČKA ▶STR.10

KONEC KONFLIKTU ZA 80 LET!

JAN LUNGA ▶STR.8

To, co se děje v Evropě či USA a jiných zemích v souvislosti s islámským radikalismem, se dalo očekávat. Islám je, podobně jako křesťanství, náboženstvím rozpínavým, které má zájem expandovat do co nejvíce zemí světa. Touto fází si zřejmě musí projít každá kultura. Kdy nastane konec konfliktů? ◀

ROMSKÁ OTÁZKA V MÉDIÍCH

PETR ŽANTOVSKÝ ▶STR.4

OBSAH

▶3 Úvodník: Nadějná krize

▶4 Doporučujeme

▶5 Inspirovna: Zastavte svět, chci vystoupit!

▶7 Zpravodajství: Banká Bystrica, Úklid v DTJ, přednáška v Ostravě

▶8 Jan Lunga: Zamyšlení o islámu a muslimech

▶10 Předvolební populismus

▶12 Ohlasy, tiráž, kontakty

! argument

NADĚJNÁ KRIZE

► Jean-Luc Mélenchon

Severoatlantickou společností prostupuje krize. Dialektická, kdy úpadkem již prokvétají prvky nové etapy. Intelektuální a morální paradigmatata založená před bezmála půlstoletím v praxi odhalila svoji zcestnost, skupinovou omezenost, vyčerpala se a společnost zformovala vlivné síly pozitivního překonání neoliberalismu. Řecko, Španělsko, Island, USA, Velká Británie, Francie – nadějně starty i první klopýtnutí. Po Syrize a Podémosu přišli Sanders, Corbyn, Mélenchon. Humanistická, demokratická, kooperační, solidarizující reakce na neoliberální individualismus, konkurenci, agresivní kořistění ale není jediná. Bují i cesty vůdcovství, nesnášenlivosti, fašizace.

V Čechách jsme zatím ve fázi úpadku tradičních stran. Jejich plytké, zastydlé volební programy dokládají intelektuální bídu a ideovou neautenticitu jejich kormidelníků, kteří zajeli na mělčiny voličského zájmu. Davy naopak láká vůdce vystupující z mlžného ideového oparu zakrývajícího jeho ťapání v morální bažině. Pozitivní však už probleskují – počet měst, městských částí a obcí, kde se rozhodly pro participativní rozpočet, se za rok pětinasobil na více než 20.

NOVÍ PROMÉTHEOVÉ ZATÍM V ŘETĚZECH

Volby jsou šancí nadnést tématu kvalifikovaného zapojení občanů do veřejného dění: zákon o celostátním referendu, občanská participace, pozvednutí výchovno-vzdělávacího procesu k rozvoji vědomostí a myšlení, náprava zdeformovaného, nevyrovnaného informačního a me-

diálního prostoru. A k tomu podpora zdejších hospodářských koloběhů jako nástroje sociální stabilizace, coby bašty pro individuální a společenský růst nad základní potřeby, pro vyšší potřeby a zájmy, samozřejmě s respektem k životnímu prostředí a nutnosti trvalé udržitelnosti. Nemáme zatím masová hnutí, noví Prométheové dosud dlí v řetězech, což ale nebrání aktivním občanům čerit hladinu českého předvolebního rybníku. ◀

Karel Růžička

DOPORUČUJEME

VIDEO: ILONA ŠVIHLÍKOVÁ O EKONOMICKÉ DEMOKRACII

Příspěvek Ilony Švihlíkové, členky Ústřední odborné komise ČSSD pro průmysl a obchod, na semináři Budoucnost české energetiky II., který se uskutečnil 11. května 2017 v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Prezentace:

<https://www.cssd.cz/data/files/20170511-svihlikova.pdf>

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=VvEGkIK1qoU&feature=youtu.be>

ROMSKÁ OTÁZKA A ČESKÁ MÉDIA

Mediální expert Petr Žantovský se pokusil o to analyticky zmapovat kontroverzní téma a jeho způsob mediálního zpracování v českých médiích.

<http://casopisargument.cz/2017/06/30/romska-otazka-a-ceska-media/>

KVÓTY JSOU TAK HLOUPÝ NÁPAD, ŽE TO MUSÍ CHÁPAT I MACRON S MERKELOVOU, ŘÍKÁ OSKAR KREJČÍ

Spolu s Oskarem Krejčím jsme probrali Macronův výrok o tom, že země Visegradu přistupují k EU jako k supermarketu a samozřejmě i tzv. kvóty a následný trest, který může potkat nás, Maďarsko a Polsko.

<http://casopisargument.cz/2017/06/27/kvoty-jou-ek-hloupy-napad-ze-musi-chapat-macron-s-merkelovou-i-oskar-krejci/>

► Anna Šabatová

rekola.cz

ŘÍKÁ OPRAVDU OBYVATELSTVO KAPITALISMU ANO!

Pavel Janíčko odpovídá na polemiku Miroslava Tejkla a znovu se vrací k otázkám legitimacy současného společenského systému.

<http://casopisargument.cz/2017/06/28/rika-opravdu-obyvatelstvo-kapitalismu-ano/>

O ZÁKLADNÍCH PRÁVECH DRUHÝCH LIDÍ SE PROSTĚ NEHLASUJE, ŘÍKÁ ŠABATOVÁ

Veřejná ochránkyně práv Anna Šabatová v rozhovoru pro Tiscali.cz hodnotí svoje dosavadní působení. Popisuje svoji agendu, šikanu ze strany poslanců, změny, které by úřadu prospěly, i to, co jí vadí na jejím zástupci Stanislavu Křečkovi. Podle Šabatové je její povinností ustát tlak, který se na ni klade. Přiznává, že kdyby bylo snadné ombudsmana odvolat, už by ve funkci nebyla.

<https://zpravytiscali.cz/o-zakladnich-pravech-druhych-lidi-se-proste-nehlasuje-rika-sabatova-298895>

BABIŠŮV SNÁŘ

Sociolog Jan Keller komentuje novou předvolební knihu Andreje Babiše a její snění o Česku v roce 2035. O čem knížka mlčí a proč?

<http://casopisargument.cz/2017/06/29/babisuv-snar>

NECHTĚLA JSEM ŘÍDIT REKOLA JAKO FRMU

Rekola, úspěšný start-up, jehož zakladatel je v seznamu nejúspěšnějších mladých podnikatelů časopisu Forbes, stojí na vykořisťování a kapitalizaci nadšení desítek dobrovolníků.

<http://a2larm.cz/2017/06/nechtela-jsem-ridit-rekola-jako-firmu/>

INSPIROVNA

ZASTAVTE SVĚT, CHCI VYSTOUPIT

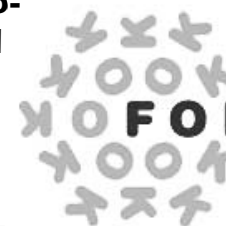
Současnému masivnímu rozšíření psychických poruch se snaží čelit organizace, jako je nezisková společnost Fokus, která před několika lety zahájila aktivitu i v Karlovarském kraji.

Rozšíření psychických poruch v současném západním světě by se dalo popsat jedním slovem: epidemie. V důsledku vysokého pracovního vypětí a mnoha dalších faktorů vzrost-

la četnost výskytu depresí, ale také podíl výskytu schizofrenních psychóz – konkrétně v případě schizofrenie z jednoho procenta populace na začátku devadesátých let až na dvojnásobek.

S trochou nadsázky by se dalo říct, že naše společnost připomíná čím dál tím více „blázinec“, a na zdech domů v českých městech lze často vidět takové nápisy, jako kupř. „zastavte svět, chci vystoupit.“

Proto se není co divit, že po roce 1989 vznikla potřeba založení nových organizací, které budou tomuto náporu šílenství čelit. Od obrovských ústavů typu pražských Bohnic či Dobřan u Plzně, které v mnohém připomínají instituce z 19.století, se našťastí začíná přecházet k tzv. komunitní péči, která napomáhá k tomu, aby se duševně nemocní vyhnuli hospitalizacím v těchto velkých ústavech (mimočodem se v nich často odehrávají věci, které opravdu nepatří do zdravotnictví 21.století), a mohou bydlet doma ve stabilizovaném stavu, být součástí komunity a pravidelně docházet do zaměstnání.

SUPER PRÁCE ZA 16 TISÍC

Právě tomu napomáhá nezisková organizace Fokus, která vznikla na začátku devadesátých let, a z Prahy se postupně rozšířila do celé republiky. V Karlovarském kraji pak působí od roku 2010, kde pracují tři stálé terénní týmy v Chebu, Sokolově a Karlových Varech – v krajském městě pak funguje i tzv. Sociálně-terapeutická dílna, která duševně nemocným dává jednoduchou práci, např.

v šicí dílně, a kromě toho učí základním sociálním dovednostem (vaření, domácí práce, trénink kognitivních funkcí, a podobně).

Fokus se snaží duševně nemocné co nejlépe integrovat do společnosti, a proto jim výrazně pomáhá při úsilí hledat si práci. Například v sokolovském týmu působí pracovní konzultant, který komunikuje s klienty Fokusu a snaží se pro ně na-

lézt vhodného zaměstnavatele. Takto napsané to jistě vypadá docela pěkně, ale praxe není ani zdaleka tak optimistická. Nedávno se například v kraji objevila nabídka jisté chráněné dílny, která nabízela nástupní plat 13 tisíc Kč, a po zapracování až 16 tisíc Kč. Znělo to jako skvělá nabídka. Mělo jít o pozici operátora výroby, o jednoduché ruční práce s automobilovými součástkami.

Všichni byli nadšení, a na různé pozice ve firmě nastoupilo

přibližně pět klientů. Po zhruba třech měsících byli všichni z této tzv. „chráněné dílny“ pryč – buď byli vyhozeni, anebo odešli sami. Nešlo o nic jiného než o vyděračský byznys,

TZV. CHRÁNĚNÉ DÍLNY JSOU ČASTO JEN VYDĚRAČSKÝ BYZNYS

zmíněnou dílnu vedli lidé, kteří naprosto nerespektovali zdravotní omezení pracovníků, a v některých případech jim zadávali nesmyslné úkoly. Jsou známé případy, kdy vedoucí nutili při práci stát zaměstnanci, kteří měli od lékaře potvrzeno, že mají problémy s páteří či nohama. Stejně tak pracovní stres a psychický nátlak představuje velký problém zejména pro duševně nemocné.

AKTIVITY FOKUSU VŠAK MAJÍ VÝSLEDKY

Podobné více či méně podivné zaměstnavatele, kteří parazitují na práci duševně nemocných, lze v kraji najít například i v Chebu a dalších místech. Mnozí z nemocných se snaží vyhrabat se ze své nepříznivé životní situace – velmi častým jevem je u nich zadluženost – ale rozhodně to nemají lehké. Přesto aktivity Fokusu v Karlovarském kraji nesou své ovoce, a v mnoha případech se podařilo klienty dostat z nepříznivé situace. Bylo to patrné například na tzv. „zrcadlovém setkání“ vedení Karlovarského Fokusu s klienty a rodiči. „Fokus je skvělý – sehnali synovi práci a také mu pomohli s bydlením,“ zaznělo zde. Právě taková sociální služba v karlovarském regionu před rokem 2010 citelně scházela. ◀

Michal Černý

ZPÁTKY DO BUDOUČNOSTI

V banskobystrickém uměleckém klubu Farhof se ve středu 21. června konala pod rozmáchlým titulem „Zpátky do budoucnosti“ panelová beseda o perspektivách družstevnictví ve střední Evropě.

Diskusi uspořádali naši přátelé ze slovenského spolku Utópia. V panelu zasedli socioložka Jana Lindbloom, Eva Riečanská z pořádající Utópie a jako „zahraniční host“ Jiří Guth, několikanásobný družstevník a člen Alternativy zdola. Eva Riečanská prezentovala nejednoznačné zkušenosti ze Slovenska a částečně i z Polska, Jana Lindbloom sociologické a právnické souvislosti a Jiří Guth jednak své vlastní zkušenosti, jednak obecnější přehled a vývoj situace v ČR, vycházející z brožury Družstevnictví v kostce, kterou na místě několika účastníkům také věnoval.

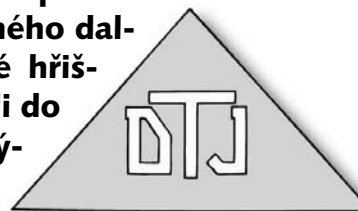
Akce se konala díky podpoře z Nadace Rosy Luxemburgové. Připomeňme, že v Banské Bystrici už několik let dělají participativní rozpočet a vůbec je tam místními aktivisty „dobře nakypřená půda“ pro demokratické ekonomiky. ◀

OČISTA V DTJ

Na konci června jsme se, tentokrát v hojném počtu sedmi „kusů“, sešli k druhé brigádě v Dělnické tělovýchovné jednotě na Santošce. Už v září se budou konat všesvazové hry, takže je potřeba dát hřiště a další prostory „do pucu.“

Po minulé brigádě, kdy se pod nánosy plevelu a všeho možného dalšího objevilo petanqueové hřiště, jsme se tentokrát pustili do rumiště, obývaného starými matracemi, divokými křovinami a kombinacemi cementu, staré antuky a dalších nedefinovatelných hmot.

Brzy se ukázalo, že ani v počtu sedmi statečných, s náradím i kontejnerem, celý poněkud rozlehlejší kout neuklidíme. Na to by bylo potřeba kontejnery nejméně tři. Nicméně, další kus DTJ už nevypadá jako zasypaná džungle. V létě bychom se měli ještě pustit do renovace kuchyní, a pak už můžeme zabojovat na hrách. ◀

KONEC ILUZÍ V OSTRAVĚ

Ilona Švihlíková uspořádala v rámci festivalu Ostrava photo 2017 s podtématem: Jinými očima: mezi jistotou a nejistotou přednášku v ostravském Klubu Atlantik.

Ilona Švihlíková spojila přednášku se závěry své knihy Jak jsme se stali kolonií - ta demonstuje konec jistoty, že „jdeme“ tím správným směrem, že se transformace tak-

OSTRAVA!!!

zvaně podařila a že je „hotovo“. Naopak se ukazuje nutnost dosavadní cestu změnit, což nutně přináší nejistotu i otazníky nad tím, kdo z politické „elity“ je něčeho takového schopen.

A tento obtížný manévr – přestat být kolonií – nás navíc čeká v době, která je nejistotou doslova napěchovaná. Je to dáno značnou koncentrací krizí, mimo jiné postupným ústupem Západu. ◀

ZAMYŠLENÍ O ISLÁMU A MUSLIMECH

Dovolím se předložit kratší zamyšlení nad tím, proč islám prochází určitou vnitřní krizí.

Přiznám se, že to, co se dnes děje nejen v Evropě, ale i v USA a jiných zemích – tedy islámský radikalismus, projevující se různými teroristickými útoky – mě až tak moc nepřekvapuje. Vyplývá to z přirozeného vývoje konkrétní společnosti, kde se v určité vývojové fázi něco takového musí ur-

čitou formou projevit. Islám je stejně jako křesťanství náboženstvím rozpínavým (na rozdíl třeba od židovského), které má zájem expandovat do co nejvíce zemí světa a získat co nejvíce sympatizantů. Pokud se o to pokouší samotná církev, bylo by to v pořádku, ale pokud se toho chytnou nezkuše-

ní a nevzdělaní jedinci, dopadá to tak, jak to dnes pocítují v některých zemích. Samotný islám je oproti křesťanství vývojově vlastně o šest století mladší, nachází se někde v 15. století, tedy v pozdním středověku. Podíváme-li se zpětně na křesťanskou historii, zjistíme, že něco podobného se dělo i za éry našich předků. Tak nějak to začalo v 11. století výboji do přední Asie za křížáckých válek, kdy se křesťanství prosazovalo mečem a bojem. Z historie, co si pamatují, tu asi osm století působila inkvizice, která se všemožně snažila přesvědčit lidi o tom, že jen biblická křesťanská věrouka je správná a pravdivá. Že to odnesly ať už životem nebo vystěhováním tisíce těch, kteří neustoupili ze svého přesvědčení, je nám známé z mnoha knih. V 17. století k tomu v Evropě ještě vypukla třicetiletá válka, která měla silou vyřešit konflikt mezi jednotlivými větvemi křesťanství. Do dnešních dnů se to vlastně nevyřešilo, ale je zde alespoň klid. Tím chci jen říci, že problémů bylo až až.

KONEC NEKLIDU ZA 80 LET! Islám se v současné době dostal do situace, kterou si křesťanství už prošlo. Snad žádný

SLOVO DO PRANICE

Ve svém třetím příspěvku v pořadí se Jan Lunga zamýšlí nad otázkou muslimů a jejich náboženství, který Evropě v současnosti způsobuje výrazné potíže. Spočívá celý problém především v kulturním opoždění islámu za křesťanstvím, protože se jedná o několik staletí mladší náboženství? Skutečně může nastat konec konfliktů za přibližně osmdesát let, jak uvádí ve svém předpokladu Jan Lunga, anebo má celá záležitost hlubší kořeny, které leží v samotné rozdílnosti základů obou kultur? ◀

křesťan by dnes už nešel bojovat ve jménu Boha. Bohužel pro islám stále ještě platí, že v mnoha zemích vládou vysokí představitelé církví a ti prosa-

zují v první řadě poslušnost jim jako zástupcům Boha a teprve potom to ostatní. Islámský svět musí projít reformou, kdy se do popředí dostane ekonomika, vzdělanost, školství, věda a výzkum. Až se projeví všeobecná vzdělanost a prosadí pravidla moderního života, potom si budou schopni zvolit své demokratické zástupce do řízení obcí a státu a ti, za podpory televize, rozhlasu, internetu a jiných zdrojů šířících informace, by měli civilizovat společnost. Tento proces v mnoha zemích už započal, ale bude probíhat ještě několika desítek let, než se většina obyvatelstva tomuto vývoji přizpůsobí a přijme ho. Než se moderní myšlení prosadilo v Evropě a církve ustoupila a převzala tu pozici, kterou dnes v Evropě zastává, trvalo to asi osm století. Dá se proto očekávat, že také islámu bude určitou dobu trvat, než své vnitřní náboženské problémy vyřeší. Nadaní studenti mají možnost daleko rychleji nabýt odborných zkušeností na různých vysokých školách nejen doma, ale i v zahraničí, a to i prostřednictvím médií, takže tento proces navyšování vzdě-

lanosti proběhne určitě rychleji a tak se islám daleko rychleji vymaní ze středověkých poměrů. Dovolím si dokonce předložit určitý odhad délky tohoto vývoje. Za začátek konfliktu bych považoval 11. září 2001 a pád „dvojiček“. A konec, to je doba relativního klidu, přibližně za 80 let, tedy dobu tří pokolení. Chceme-li vše urychlit, mělo by být naší povinností do těchto rozvíjejících se zemí přinést vzdělanost, odbornost a práci, aby lidé měli potřebné sociální zabezpečení, co tvořit, co zdokonalovat a z čeho žít.

PROČ SE ARABOVÉ RADIKALIZUJÍ
Ještě jedna věc mi chybí v souvislosti s islámem, jeho válkou

a jeho teroristy. Zatím jsem se nikde nedočel, co po výsledcích řekli všichni ti, kteří ve jménu islámu bojovali nebo organizovali nějaké teroristické akce. Je mi jasné, že to bylo ve jménu jejich přesvědčení, ale to samo by nemělo stačit k tomu, aby zabíjeli jiné lidi. Oni zřejmě chtěli na něco upozornit, co se jim buď nelíbí, nebo co není v souladu s jejich náboženským, nebo možná jen životním, přesvědčením. Proto si dovolím předložit pár myšlenek, které by je mohly k této zákeřné činnosti přivést:

►islám neuznává lichvu (s tím se ale budou muset nějak vyrovnat, bez půjčování peněz svět nemůže existovat),

►islám prosazuje větší péči mladší generace o tu starší přímo v jednotlivých rodinách, což se tu v Evropě už moc nenosí, takže možná řeší svůj vlastní problém kariérou a peníze nebo rodinou,
►islám vyžaduje velkou soudržnost mezi lidmi, ale lidé v Evropě se dost uzavírají,
►myslím, že podobně jako u nás Romové mají značné problémy prosadit se mezi bílými, tak i mnozí Arabové mají problémy prosadit se ve společnosti bílých, dost často to cítí na své kůži a proto se tak radikalizují. Již jsem také někde napsal, že se tu lidé často posuzují spíše podle vzhledu a vyjadřování, zatímco charakterové vlastnosti ustupují do pozadí. Není to také důvod k radikalizaci? ◀

Jan Lunga

A PROČ NE 50 NEBO 100 TISÍC?

Už ťukají na dveře. Tedy... ťukají – klepou. No... klepou – bouchají. Bouchají? Buší! Třískají! Kdo? Sněmovní volby. A nepřicházejí samy. S nimi přichází populismus, demagogie, balamucení, manipulace, lži a podvody. Souhrnně se to nazývá předvolební sliby. Vyslaly je hloupost, egoismus, kořistění, pokrytectví a další vřelé lidské vlastnosti.

Je děsivé, že po 28 letech, během nichž zdejší starší obyvatelé absolvovali minimálně přes půldruhé desítky volebních kampaní od voleb do Federálního shromáždění a České národní rady přes volby obecní, krajské až po sněmovní, senátní, unijní a prezidentské, se kampaně stále více odklánějí od racionality, faktů a pravdivosti a bobtnají emoční kydy, hesla bez věcných podkladů, sladké řeči, nestoudné výmysly. Přitom by lidé již měli znát, co znamenají a jaké rozpornosti obnášejí termíny jako HDP, průměrná mzda, kupní síla, inflace, nezaměstnanost, státní rozpočet, schodek rozpočtu, státní dluh, daně, veřejné výdaje, měnový kurs, parita kupní síly, důchodový systém, důchodový účet, odvody na sociální a zdravotní zabezpečení, důchodové připojištění, finanční spo-

luúčast. Měli by již vědět, kdo financuje školy, zdravotnictví, hasiče, výstavbu a údržbu silnic, komu platí za elektřinu, vodu, plyn.

NÁŠ PRŮMĚRNÝ PLAT? KLIDNĚ 40 TISÍC...

Jak může strana pana premiéra, někdejšího ministra financí, slibovat průměrnou mzdu ve výši 40 000 Kč, aniž by dodala, kolik se na zvýšení bude podílet vzestup ekonomické produkce, o kolik růstu se postará inflace a nakolik se na výsledné sumě bude podílet růst platů nižších a růst platů vysokých? Pokud by naše ekonomika příští čtyři roky šlapala v průměru dvouprocentním ročním růstem HDP na základě růstu produktivity práce, nikoli počtu pracovních míst (dvouprocentní růst odpovídá

cca průměru růstu světové ekonomiky za posledních asi 100 let), tak si příjemce průměrné mzdy – nyní bezmála 27 900 Kč – polepší při nulové inflaci na skoro 30 200 Kč. Aby při uchování kupní síly koruny vzrostl průměrný plat na 40 000 Kč, musely by HDP, resp. platy a mzdy ročně růst o přibližně 9 %. To nikdy ČR nezaznamenala, za poslední čtvrtstoletí se jen šestkrát překulila přes půlku této výše. Slibuje-li tudíž někdo 40 000 Kč, pak je jasné,

že většina zvýšení půjde na vrub inflace, v případě uvažovaného dvouprocentního růstu HDP, resp. reálného zvýšení platů, by tak 5/6 slibovaného zvýšení platů „zajistila“ inflace, a to cca sedmiprocentní (takovou jsme si naposledy „užívali“ v 90. letech).

POPULISMUS FALOVÝCH PTÁKŮ

Další z populistických klenotů letošní kampaně je od modrých, či posledních pár let od

fialových ptáků, rovněž halasně krákorajících o růstu platů a již jen cudněji občas cvrlikajících, že jej zajistí snížením daní. Už ale zarytě mlčí, co to provede se státním rozpočtem. ČR se již přes dvě desítky let dluhově potápí, krom loňska každoročně zatne sekeru státního schodku v desítkách, někdo dokonce ve stovkách miliard korun. Obsluha státního dluhu – placení úroků, nikoli jistiny – kolísá okolo 60 až 70 mld. Kč. To je na úrovni pětiny ročních výdajů na zdravotnictví, kde se opět vznášejí návrhy

na zvýšení spoluúčasti pacientů na úhradách za ošetřování a léčení. Nebo se to dá přirovnat k asi 3/4 až 4/5 ročního rozpočtu Ředitelství silnic a dálnic či k výnosu z mýta za osm či devět let. A ptáci chtějí krizový trend zadlužování ještě posílit? Kolik lidem přidají na platech a mzdách a kolik jim obratem vytáhnou z kapsy na znovuzavedených zdravotních poplatcích, na zvýšeném a rozšířeném mýtu a zdražených dálničních nálepkách? Nezavedou pak školné, nezvyšší sazbu DPH, nesníží dotace městům a obcím a nepodraží pak MHD, odvoz odpadů atd.?

SOLIDARITA S NEJBOHATŠÍMI

Jak poutavě zní prohlášení „Spravedlivé důchody!“ od miliardáře Pavla Sehnala, jenž se nedávno rozhodl založit politickou stranu a vybral si název před deseti lety zaniklé ODA. Český důchodový systém je typický výraznou solidaritostí, kdy lidem s nízkými příjmy je vypočítán důchod třeba jen o procenta či pár desítek procent nižší, zatímco penze lidí lépe honorovaných klesá třeba pod polo-

vinu nebo na třetinu někdejšího příjmu. V průměru činí důchod asi 2/5 mzdy. Jakkpak by to asi chtěl vidět pan miliardář, když místo solidarity s nízkopříjmovými volá po spravedlnosti? Není to dávno, co minimální mzda stagnovala na asi 6000 Kč – dovedete si představit, že by penze pak dosahovala jen 2400 Kč, což je jen o 200 Kč nad existenčním minimem? Ani 4000 Kč z dnešní bezmála desetitisícové minimálky by rozhodně nebylo žádné terno – životní minimum dnes čítá 3410 Kč. Proto se těmto lidem solidárně přerozděluje více. Ano, je to nespravedlivé vůči těm, jež odváděli do systému víc – je však prvotní rozdělení výnosů z výsledků společné práce spravedlivé? Skutečně by bez akcionářů a vysokých manažerů a úředníků hospodářské výsledky firem a výkonnost úřadů tak poklesla, jak by vyplývalo z porovnání platů, mezd, tantiém a dividend?

Osvědčený bojovník za „úspěšné“ Miroslav Kalousek

větří šanci na dobývání renty „úspěšnými“ z důchodového systému a hořkuje, že systém potřebuje systémovou změnu, neboť prý průběžný důchodový systém penze neufinancuje. Větší ekonomickou

lež sotva lze vyslovit. Průběžný důchodový systém v podobě finančního modelu funguje skoro půldruhé století

a ve věcném modelu

má za sebou několik málo milionů let. Možná deset, možná dvacet milionů. To že má zkrachovat? Náklady na provoz tohoto systému odčerpají jen dvě tři procenta z odvodů, zatímco kalouskové, rusnokové a další „úspěšní“ ekonomové a podnikavci se už třesou, jak jejich správcovské společnosti připojišťovacích penzijních fondů shrábnou osm, deset, patnáct, ale třeba i desítky procent z toho, co si lidé odloží s představou, že si spoří na důchod. Řešení je přitom prosté – zvýšit odvodovou sazbu o jeden či půldruhé procentního bodu a důchodový účet bude vyrov-

naný a třeba i v přebytku. Náklady tohoto opatření? Limitně se blížíci nule.

EKONOMICKÁ NEGRAMOTNOST

Před lety bych si tůkal na čelo, kdyby mi někdo vykresloval dnešní rozsah populismu. Připadalo mi, že každému jeho vlastní životní zkušenost a běžně v novinách dostupné informace mu nabuší do hlavy základní ekonomickou gramotnost. Nestalo se, navrch má ekonomická negramotnost, přímo nejbonitnější to černozem pro pěstování populismu. Leč není jiné cesty než osvěta. Informace, fakta. Poskytnuté pokud možno už preventivně, dříve, než neznalost probudí strach, nejúčinnější nástroj emoční manipulace. Ale nikdy není beznadějně pozdě. A je tudíž i na nás, jak po příští tři měsíce budeme „úspěšným“ kazit úspěšný lov voličů na třpytku populismu, těstíčko demagogie, třešinku lží, rybku pokrytectví. Abychom se za čas nemuseli klepat z obav o osud svůj a naší země a netřískat hlavou o zed, že jsme mohli a měli udělat víc. ◀

Karel Růžička

Vážená redakce,

myslím si, že mezi ožehavé problémy našeho státu patří ČT, zejména v části publicistiky a zpravodajství. Samozřejmě, že mnoho připomínek může být i k ostatním kanálům, ale to zatím ponechávám stranou, a jen si dovedu představit ty řetězce zpětného cashflow...

Komu patří ČT, když na ni vláda ani politické strany nesmějí mít žádný vliv? Když má práva jakési exterritoriality?

Je to snad organizace ve vlastnictví svých zaměstnanců. Jak to, že může existovat skupina lidí, oprávněných nás mystifikovat a dokonce z nás dělat blbce?

Samozřejmě nečekám žádné zázračné změny, protože vím, že prostřednictvím agenta Dvořáka (jen zatím nevím komu slouží) je nepochybně řízena skupinou zahraničních poradců, neboť její zaměření není v zájmu abonentů. Mohlo by se začít alespoň napatat jejich absolutní nezávislost ve financování. Změnit statut na organizaci, jejíž financování mohou kontrolovat státní kontrolní orgány. Anebo usilovat o zrušení koncesionářských poplatků a platit je z daní.

Ostatní ponechávám na znalostech lidí povolanejších, než jsem já.

V.Vokoun

Děkujeme za Váš ohlas.

Jestliže se Vám to ale nelíbí, pak se na to nedívejte. Dnes je už mnoho různých jiných příležitostí, co sledovat – anebo dokonce je zde možnost sám vysílat po internetu – takže ztráta jednoho zdroje neznamena slepotu. Těch pár korun poplatku oželte, nemá smysl ničit instituci kvůli momentálnímu stavu. Příště se Vám třeba něco bude líbit a budete rád, že zde je.

Zbyněk Fiala

Zpravodaj AZ
(červen 2017)

Odpovědný
redaktor
Karel Růžička

Grafický design a sazba
Michal Černý

Korektury
Suzana Exnerová

Do tohoto čísla
přispěli:

Karel Růžička, Ilona Švihlíková, Jiří Guth, Michal Černý, Jan Lunga, Zbyněk Fiala

Zdroj fotografií
www.freeimages.com

KONTAKTY

Web: www.alternativazdola.cz
E-mail: info@alternativazdola.cz
Facebook: www.facebook.com/alternativa.zdola
YouTube: kanál AlternativaZdola
Zpravodaj: zpravodaj-az@seznam.cz